

Bijlage bij besluitenlijst algemeen bestuur 7 juni 2017

Overzicht van de reacties uit de organisatie en op de actielijst

Actie/vraag	Afhandeling/terugkoppeling
<p>Gevraagd wordt of het waterschap wil aandringen op een MER ten aanzien van het winningsplan Westerveld.</p>	<p>Naar aanleiding van de terinzagelegging door het Ministerie van Economische zaken van het ontwerp Instemmingsbesluit wijziging gaswinning Westerveld, hebben decentrale overheden uit gebied Westerveld gezamenlijk een zienswijze op het instemmingsbesluit opgesteld. Deze zienswijze is ook door ons waterschap ingediend bij het Ministerie. In de zienswijze is opgenomen dat, met name ook vanwege mogelijk nadelige effecten op de Natura 2000 en KRW doelstellingen, een MER een verplicht onderdeel zou moeten zijn van de besluitvormingsprocedure voor het instemmingsbesluit gaswinning Westerveld.</p>
<p>Agendapunt 10: 10-puntenplan Nutriënten en Gewasbeschermingsmiddelen</p>	
<p>Opgemerkt wordt dat onder het vierde punt (pag 10) naast 'toezicht' 'handhaving' wordt gemist.</p>	<p>Dit zullen we toevoegen.</p>
<p>Er wordt gekeken naar de hoeveelheden GBM's maar niet naar de mate van schade die de verschillende stoffen opleveren.</p>	<p>De norm van een GBM is gerelateerd aan de schade die een GBM kan opleveren. Bij overschrijding van die norm (JG of MAC) kan er schade optreden. Door toetsing aan de norm kijken we dus naar deze schade.</p>
<p>Er is niet gekeken naar het effect van het inwerken van de verschillende stoffen op elkaar.</p>	<p>Op de RIVM site staat de volgende tekst : Bij de toelating van gewasbeschermingsmiddelen houdt de EU momenteel geen rekening met het gebruik van meerdere gewasbeschermingsmiddelen bij dezelfde teelt. Het RIVM heeft drie methoden bestudeerd om hier in de toekomst wel rekening mee te houden. Het blijkt dat deze methoden inzicht geven in het optreden van 'meervoudige stress'. Het is nodig om de methoden nog verder te ontwikkelen, om ze daadwerkelijk toepasbaar te maken bij de toelating van gewasbeschermingsmiddelen. Wij hebben in 2016 een van de drie genoemde methoden toegepast (msPAF) op de metingen van 2015 om het effect van de stapeling van stoffen te bepalen. Deze methode gaan we ook toepassen op de resultaten van 2016.</p>
<p>Het waterschap zou biologische landbouw moeten stimuleren; welke biologische GBM's zijn er?</p>	<p>Het waterschap ziet het niet als onze taak om de biologische landbouw te stimuleren en het waterschap is geen expert op het gebied van biologische GBM's. Wel zijn wij als waterschap</p>

Bijlage bij besluitenlijst algemeen bestuur 7 juni 2017

	betrokken bij nieuwe ontwikkelingen en pilots. Bij daadwerkelijke toepassing op gronden zijn de landbouwers zelf aan zet.
Hoe wordt er voor gezorgd dat er op de juiste momenten wordt gemeten?	Er wordt ieder jaar bekeken welke teelten er zijn en welke stoffen en welke gebruiksperioden daarbij horen. Ook wordt gekeken naar de ligging van de meetpunten. Daarna wordt de route en dus het tijdstip van de monsternamen willekeurig bepaald, om op die manier een variatie te krijgen in kans op hoge of juist lage waarden.
Hoe worden stoffen gemonitord die niet meetbaar zijn?	Voor sommige stoffen zoals imidacloprid is de rapportagegrens (nauwkeurigheidsgrens) van het laboratorium hoger dan de norm. Het waterschap vindt nu wel overschrijdingen voor imidacloprid, maar het kan dus zijn dat dit een onderschatting is en dat er eigenlijk nog meer overschrijdingen aanwezig zijn in het oppervlaktewater. Het laboratorium is continue bezig om hun methoden te verbeteren en een grotere nauwkeurigheid van de metingen te bereiken. Onlangs is er bijvoorbeeld nog gevoeliger apparatuur aangeschaft, zodat men lager kan meten. In samenwerking met andere labs wordt ook gewerkt aan het verlagen van de rapportagegrens. Maar er zijn normen die zo laag zijn, dat de nu beschikbare apparatuur het niet kan meten (ook andere labs niet).
Voor sommige stoffen is een MTR vastgesteld en nu wordt er soms een jaar gemeten. Hoe kan daarmee een overschrijding worden vastgesteld?	Landelijk is afgesproken dat ook voor de MTR getoetst wordt op een jaargemiddelde. Vroeger was dat de 90 percentiel waarde, deze berekening is ook gerelateerd aan metingen gedurende een jaar.